

Lektion 7

Tage der Woche

Montag	t ^h ngai can (t ^h ngai tchan) ថ្ងៃ ច័ន្ទ (Tasten: fjgS c/njT)
Dienstag	t ^h ngai 'angkiə ថ្ងៃ អង្គារ (GgjKar)
Mittwoch	t ^h ngai pu(t) ថ្ងៃ ពុធ (BuF)
Donnerstag	t ^h ngai prəhoah ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ (Tasten: Bjrhsjbt&)
Freitag	t ^h ngai sɔ(k) ថ្ងៃ សុក្រ (sukjr)
Samstag	t ^h ngai sa ^u ថ្ងៃ សៅរ៍ (sOr( ); Shift 8 = (
Sonntag	t ^h ngai 'atət ថ្ងៃ អាទិត្យ (GaTiTjy)

Was man an den einzelnen Tagen tun könnte (Gilbert S.143):

1.

A: *An welchem Tag (n^öi t^hngai na:) möchtest Du ausruhen (səm ra:(k))?*

təe bə:ng cang səm-ra:(k) n^öi t^hngai na: ? តើ បង ចង់ សម្រាក នៅ ថ្ងៃ (fjgS) ណា?

B: *Ich möchte am Samstag (n^öi t^hngai sa^u) ruhen. k^hñom cang səm-ra:(k) n^öi t^hngai sa^u*

ខ្ញុំ ចង់ សម្រាក នៅ ថ្ងៃ សៅរ៍ (sOr( ) Das Zeichen ̣ wird mit Shift 6 erzeugt.

(Zu ̣ vgl. Lit.1, S. 50. Dieses Zeichen (toəndəkhiet) steht über einem Konsonanten, der nicht ausgesprochen werden soll, z.B. das r in *Sorbonne* sɔ:bɔ:n ស៊ីប៊ីន .

In einigen Wörterbüchern steht statt ̣ das Zeichen ̅)

In <http://www.angkor-planet.com/dico/dicoUKKH.html> können Sie ein Wort auf Englisch schreiben und erhalten dann das Khmer-Wort, z.B. Saturday → សៅរ៍

Vgl. auch <http://www.bongthom.com/akonline/selectchapterek.asp> .

2.

A: *An welchen Tagen arbeitest Du? təe lo:k t^hvöka: (Fjvökar) n^öi t^hngai na: k^hlah ?*
(k^hlah deutet auf einen Plural hin: *an welchen Tagen?*)

តើ លោក ធ្វើការ នៅ ថ្ងៃ ណា ខ្លះ?

B: *Ich arbeite von Dienstag bis Freitag. k^hñom t^hvöka: n^öi pi: t^hngai 'angkiə t^öi*

t^hngai sɔ(k) . ខ្ញុំ ធ្វើការ (Fjvökar) នៅ ពី ថ្ងៃ អង្គារ (GgjKar) ទៅ ថ្ងៃ សុក្រ (sukjr)

Ich arbeite Mittwoch und Donnerstag, damit (da:m-bey) ich Geld (luy, gespr. ល្ង) (habe). k^hñom t^hvöka: nöⁱ t^hngai pu(t) nəng t^hngai prəhoah da:m-bey luy.
 ខ្ញុំ ធ្វើការ (Fjvökar) នៅ ថ្ងៃ ពុធ និង ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ ដើម្បី លុយ

3.

A: *Wann (um wieviel Uhr) gehen Sie gewöhnlich (t^hom-məda:) schlafen?*
 t^hom-məda: lo:k cə^ul ke:ng maəng pon-ma:n?
 ធម្មតា លោក ចូល គេង ម៉ោង ប៉ុន្មាន?

Tasten zu „t^hom-məda:“ : Fmjmta
 wann ? = maəng pon-ma:n ម៉ោង ប៉ុន្មាន (mÄog bÄunjman)
 schlafen gehen = cə^ul ke:ng ចូល គេង (tchə^ul = eintreten) (ke:ng „King“)
 (lieben = ins Herz eintreten, denn Herz = cet ចិត្ត; Achtung! nahe ist auch cet, aber
 ជិត ... ច(c = ca), ជ(C = co), vgl. 1.1); vgl. coul-cet in 3.7

B: *Gewöhnlich gehe ich um 11 Uhr schlafen.* t^hom-məda: k^hñom cə^ul ke:ng maəng –dəp-
 m^uy. ធម្មតា ខ្ញុំ ចូល គេង ម៉ោង ដប់ មួយ

normalerweise ta:m t^hom-məda តាម ធម្មតា
im Allgemeinen ciə tutöⁱ ជា ទូទៅ

4.

A: *Was mögen Sie manchmal (cuən-ka:l; essen ឆ្កាំ) tun?*
 cuən-ka:l bə:ng coul-cet t^hvö 'avey k^hlah? ជូនកាល បង ចូលចិត្ត ធ្វើ អ្វី ខ្លះ ?

B: *Ich mag manchmal TV schauen.* TV = tu:-rə-tuah ទូរទស្សន៍ (TUrTsjsn&) oder
 kurz: turtuah (“Tortur”). cuən-ka:l k^hñom coul-cet mö:l tu:rətuah.

ជូនកាល ខ្ញុំ ចូលចិត្ត មើល ទូរទស្សន៍
Sonntags mache ich gern einen Spaziergang am Flussufer entlang. t^hngai 'atət k^hñom
 coul-cet daə(r)-le:ng (6.6) ta:m (nach) moat tunle: (Flussufer):
 ថ្ងៃ អាទិត្យ (GaTiTjy) ខ្ញុំ ចូលចិត្ត ដើរ លេង តាម មាត់ ទន្លេ (Tnjle)
 (Bei englischer Umschrift findet man statt Fluss tunle: z.B. dtoo-un-lay, so etwa in
Practical Cambodian Dictionary von David Smyth und Tran Kien, Tuttle 1995)

Er ist wirklich sehr beschäftigt! koat rovəl mɛ:n (mä:n)! គាត់ រវល់ (3.3) មែន (3.5)

Urlaub nimmt man nicht, sondern man hält ihn (an), d.h. man stoppt (c^həp) ihn. Man
 sagt: koat c^həp səm-ra:(k), vgl. oben 7.1. គាត់ ឈប់ (Tasten: Katä Qbä) សម្រាកិ.

Er ist in Urlaub (wörtlich: er hat Urlaub gestoppt).

Anstelle mit səm-ra:(k) kann man *Urlaub* auch mit vaka:ng វ៉ាកាង übersetzen.

Beispiel:

Er ist auf Urlaub von Ende Monat Juni bis Anfang Monat September.
koat c^hɔp sɔm-ra:(k) pi: cɔng k^hae mit^ho'na: dal daəm k^hae kañña:
គាត់ ឈប់ សម្រាក ពី ចុង ខែ មិថុនា ដល់ ដើម ខែ កញ្ញា (kJJa)

Anfang daəm ដើម, Ende cɔng ចុង, von ... bis pi: ... dal ពី ... ដល់

An dieser Stelle sollten wir uns einmal die **Monate** (kae ខែ) anschauen. Neue Zeichen finden wir dabei im *Mai*, *September* und im *November*:

Monate

<i>Januar</i>	ma'kəra:	មករា
<i>Februar</i>	kɔmp ^h ea'	កុម្ភៈ
<i>März</i>	mi'niə	មីនា
<i>April</i>	me:sa:	មេសា
<i>Mai</i>	'usap ^h iə	ឧសភា (*sPa) , vgl. 1.3 „Andere Vokale“ qo
<i>Juni</i>	mit ^h o'na:	មិថុនា
<i>Juli</i>	ka'kəda:	កក្កដា “Kakəday”
<i>August</i>	seyha:	សីហា “sag ha!”
<i>September</i>	kañña:	កញ្ញា (kJJa) „kann ja“
<i>Oktober</i>	tɔ'la:	តុលា
<i>November</i>	vəc ^h eka:	វិច្ឆិកា (vicjqka)
<i>Dezember</i>	t ^h nu:	ធ្នូ (FjnU)

Reise nach Kambodscha (Gilbert 141)

auch, um zu, wenn, dann, dass, (denken, dass)

A: *Ich will dieses Jahr nach Kambodscha reisen* (gehen). (6.1)
c^hnam nih k^hñɔm cang tɔi srok-k^hmae(r).

ឆ្នាំ នេះ ខ្ញុំ ចង់ ទៅ ស្រុកខ្មែរ

B: *Was willst Du in Kambodscha tun?* (gehen willst nach K. zu tun was?)
cang tɔi srok-k^hmae t^hvö 'ey? ចង់ ទៅ ស្រុកខ្មែរ ធ្វើ អី (vgl.4.3)?

A: *Ich will gehen, um (dort) zu arbeiten* k^hñom cang töⁱ da:m bey t^hvö-ka:
ខ្ញុំ ចង់ ទៅ ដើម្បី ធ្វើការ (Fjvökar)
und um kambodschanische Freunde zu treffen. nəng (nig) da:m bey Cuab
puə(k)-ma:(k) („Puma“) k^hmae(r). នឹង ដើម្បី ជួប ពួកម៉ាក ខ្មែរ

B: *Wann willst du gehen?* tae bə:ng cang töⁱ ɔng-ka:l? តើ បង ចង់ ទៅ អង្គាល?

A: *Ich denke* (Kət), *dass* (t^ha:) *ich im Mai gehe.* k^hñom Kət t^ha: töⁱ 'usap^hiə
ខ្ញុំ គិត ថា (fa) ទៅ ឧសភា

B: *Und wie viele (4.3) Monate willst Du dort (bleiben) (nöⁱ)?*
haəy cang nöⁱ pon-ma:n kae? ហើយ ចង់ នៅ ប៉ុន្មាន ខែ ?

A: *Ich will drei Monate dort sein, von Mai bis Juli.*
k^hñom cang nöⁱ bey kae pi: 'usap^hiə dal ka'kəda:
ខ្ញុំ ចង់ នៅ បី ខែ ពី ឧសភា ដល់ កក្កដា

B: *Wenn* (baö) *Du wirklich gehst, dann* (ka:) *will ich auch* (dae) *gehen.*
bae bə:ng töⁱ mɛ:n, k^hñom ka: cang töⁱ dae.
បើ បង ទៅ មែន ខ្ញុំ ក៏ (k()) ចង់ ទៅ ដែរ

Mit **baö** ប៊ី (Tasten: bö) *wenn* drücken wir eine **Bedingung** aus. Gern benutzen wir *wenn* im Zusammenhang mit Geld (luy, gespr. lɔⁱ), z.B. *wenn ich Geld habe, gehe ich nach Kambodscha.* baö k^hñom miən lɔⁱ k^hñom töⁱ srok-k^hmae.

ich auch wird wiedergegeben durch „k^hñom ka: ('aŋcə:n̄) dae“, z.B.:
mir geht's auch gut k^hñom ka: sək saba:y dae ខ្ញុំ ក៏ សុខ សប្បាយ ដែរ
(*es geht gut* sək saba:y សុខ សប្បាយ, eigentlich: sək sab-ba:y mit ប៊ី und ្រ =
Subkonsonant von ប៊ី)

Wohin gehst Du? Ich gehe nach Kompong Thom.
'aeng töⁱ na:? k^hñom töⁱ kəmpoŋt^hom កំពង់ធំ

Oh, (5.5), ich gehe auch (dahin). 'o k^hñom ka: 'aŋcə:n̄ dae.
អូ ខ្ញុំ ក៏ អញ្ជើញ (5.4) ដែរ

Telefongespräch (Gilbert S.160)

A = Sambat (m) សំប័ត្រី , B = Ron (m) រ៉ែន, C = Sokha (f) សុខា

A: *Hallo* (Hello)? 'a:-lo:~? អាលោ

B: *Ja, ist Sokha zuhause?* ba:t, bo:ng so-kha: nöi p^htɛaH te:~? បាទ បង់ សុខា នៅ ផ្ទះ ទេ ?

A: *Ja, sie ist hier.* ba:t, koat nöi. បាទ គាត់ នៅ.

B: *Darf ich bitte mit ihr sprechen?* k^hñom sɔm (so^um) ni'yiey cia-m^uoy koat ba:n te:~? ខ្ញុំ សូម និយាយ ជាមួយ គាត់ បាន ទេ? (ba:n te: *darf ich*, vgl. 4.5)

A: *Ja, bitte warte* (cam) *einen Augenblick.* ba:n, so^um cam m^uoy-p^hle:t (4.5) បាន សូម ចាំ មួយភ្លែត

C: *Hallo?* 'a:-lo:~? អាលោ

B: *Ja, ich bin Ron. Wie geht es Dir?* ba:t, k^hñom cia bo:ng ro:n. tae bo:ng sɔk sabba:y te:~? បាទ ខ្ញុំ ជា បង់ រ៉ែន តើ បង់ សុខ សុខសប្បាយ ទេ?

C: *Mir geht es gut.* ca: k^hñom sɔksabba:y. ចាំ (c AltGr ' a) ខ្ញុំ សុខ សប្បាយ

B: *Heute Abend wollen meine Freunde und ich (ich und meine Freunde pu^ok-ma:k) kambodschanisch essen gehen* (kambodschanisches Essen = m^aho^up k^hmae, 2.4). *Willst Du auch gehen* (oder)? Yub nih k^hñom haey-nəng (*und*) pu^ok-ma:k k^hñom cang töi ñam m^aho^up k^hmae. tae bo:ng cang töi dae rü (Taste R) te:~? យប់ នេះ ខ្ញុំ ហើយ និង ពួកម៉ាក ខ្ញុំ ចង់ ទៅ ញ៉ាំ ម្ហូប (mjhUb) ខ្មែរ តើ បង់ ចង់ ទៅ ដែរ ឬ ទេ?

(m^a-ho^up(e) könnte „meine Hoffnung“ bedeuten: *ich hoffe*, dass das Essen gut ist....)

C: *Ja, ich würde gern gehen. Um wie viel Uhr treffen wir uns* (yö:ng Cuab knia)? ca:~, k^hñom cang töi. yö:ng Cuab knia maong ponma:n?

ចាំ ខ្ញុំ ចង់ ទៅ យើង (yög) ជួប (CYb) គ្នា ម៉ោង (5.5 mÄog) ប៉ុន្មាន ?

B: *Kannst Du treffen in meinem Haus* (wörtlich!) *um 6 Uhr* ? a:c Cuab nöi p^htɛaH k^hñom maong pram-m^uoy ba:n te:~? អាច ជួប នៅ ផ្ទះ ខ្ញុំ ម៉ោង ប្រាំមួយ បាន ទេ?

C: *Ich kann. Ich kann treffen Dich um 6 Uhr.* ba:n. k^hñom a:c Cuab bo:ng nöi maong pram-m^uoy ba:n. បាន ខ្ញុំ អាច ជួប បង់ នៅ ម៉ោង ប្រាំមួយ បាន

B: *Ja. Danke. Auf Wiedersehen.* ba:t åkun Cum riəp liə. (Sehr höflich.) បាទ អរគុណ ជំរាបលា

C: *Ja, auf Wiedersehen.* ca: Cum riəp liə. ចាំ ជំរាបលា

Trinken

R.K. Gilbert gibt uns auf S.204 auch noch schöne Hinweise zum **Trinken**:

Wir können mit ñam ញ៉ាំ (J,a) *essen* aber auch *trinken* meinen. Dasselbe gilt für pi'sa: ពិសាវ, das ebenfalls *essen*, *trinken* oder *rauchen* bezeichnet.

Auch ñam t'k ញ៉ាំ ទឹក und p^hesəcea' ភេសជ្ជៈ: (Tasten: PesCjc: Der : wird mit Times New Roman geschrieben oder auch mit AltGr ä ៖)

Früchte: plae-chö: ផ្លែឈើ ; *Fruchtsaft* tək plae-chö: ទឹក ផ្លែឈើ (Twk PjIEQö)

A: Sambat (m) សម្បត្តិ   **B: Jill** (f) ជីល

A: *Möchtest Du etwas Fruchtsaft trinken (oder)?* tae bə:ng cang ñam tək-plae-chö: rü: te:? តើ បង ចង់ ញ៉ាំ ទឹក ផ្លែឈើ ឬ ទេ?

B: *Ja, Danke.* ca:, ákun ចា អរគុណ

A: *Was magst Du normalerweise trinken?* t^hom-məda: (7.2), bə:ng coul-cet ñam tək 'avey dae? ធម្មតា បង ចូលចិត្ត ញ៉ាំ (JuMa) ទឹក អ្វី ដែរ?

B: *Ich mag trinken Limonade* (tək-kro:ik). k^hñom coul-cet ñam tək-kro:ik. ខ្ញុំ ចូលចិត្ត ញ៉ាំ ទឹក ក្រូច . (Soda/Orangenlimonade)

A: *Wie viele Dosen trinkst Du an (knong) einem Tag?* ក្នុង knong in, während knong m^uoy tngay ñam pon-ma:n kampəng ? ក្នុង មួយ ថ្ងៃ (fjgS) ញ៉ាំ ប៉ុន្មាន កំប៉ុង

B: *An einem Tag trinke ich vielleicht (pro-hael) zwei oder drei Dosen.* knong m^uoy tngay, k^hñom ñam tək-kro:ik pro-hael pi: rü bey kampəng ក្នុង មួយ ថ្ងៃ ខ្ញុំ ញ៉ាំ (JuMa) ទឹកក្រូច ប្រហែល ពីរ ឬ បី កំប៉ុង

A: *Ich trinke gerne Soda, aber ich denke, dass Fruchtsaft besser schmeckt* (ch^ungañ) k^hñom coul-cet ñam tək-kro:ik , pən-tae k^hñom Kət (kət) ta: tək-plae-cö: ch^ungañ Ciəng. ខ្ញុំ ចូលចិត្ត ញ៉ាំ ទឹកក្រូច ប៉ុន្តែ ខ្ញុំ គិត ថា ទឹកផ្លែឈើ ឆ្ងាញ់ ជាង

B: *Ich trinke gern Soda, weil es billiger ist als Fruchtsaft.* k^hñom coul-cet ñam tək-kro:ik pruah via (es) t^haok (billig) Ciəng tək-plae-cö: ខ្ញុំ ចូលចិត្ត ញ៉ាំ ទឹកក្រូច ព្រោះ វា ថោក ជាង ទឹកផ្លែឈើ

t^haok Ciəng billiger

A: *Ja, Soda ist wirklich billiger.* ba:t, tək-kro:ik t^haok Ciəng mähñ. បាទ ទឹកក្រូច ថោក ជាង មែន

Nun beschließen wir diese Lektion mit einigen einfachen Sätzen aus FSI Contemporary Cambodian, Lesson 4:

Tom: ដល់ ម៉ោង ហើយ លោក គ្រូ dɔl maɔŋ haəy, lo:k Kru:
Die Stunde ist schon vorbei, Lehrer! dɔl maɔŋ vorbei Stunde

Sok: អូ!(oh!) អញ្ជឹង (GBjcwag so) ទៅ ញ៉ាំ (JuMa) កាហ្វេ (8.6)
ៗ! 'aŋcəŋg tɔi n̄am kafe: ! *Oh! Dann gehen wir Kaffee trinken!*

Tom: ទៅ ញ៉ាំ ឯណា? tɔi n̄am 'āna: ? *Wohin gehen wir trinken ?*

Sok: មាន ហាង មួយ នៅ ជិត នេះ mian ha:ŋg m^uoy nɔi cit (*nahe bei*) nih (*hier*)
Es gibt ein Geschäft hier in der Nähe.

Tom: ខ្ញុំ ចង់ ទៅ ញ៉ាំ កាហ្វេ ដែរ k^hn̄om cang tɔi n̄am kafe: dae (*auch*)
Wörtlich: Ich will gehen trinken Kaffee auch.

Sok: អញ្ជឹង ទៅ ជា មួយ ខ្ញុំ ទៅ 'aŋcəŋg tɔi Cia m^uoy k^hn̄om tɔi (*los!*)
Dann geh mit mir!

Tom: ទេ អរគុណ លោក ខ្ញុំ គ្មាន លុយ ទេ te: ɔkun lo:k, k^hn̄om kmian luy te:
Nein, Danke. Ich habe kein Geld.

Sok: ខ្ញុំ មាន ហើយ! មក ទៅ ! k^hn̄om mian haəy! mɔ:(k) tɔi ! (=Imperativ)
Ich habe schon (Geld). Komm!

Den Satz ខ្ញុំ គ្មាន លុយ ទេ -mit គ្មាន anstelle von មាន - sollten wir uns merken.

Wichtig ist auch, dass ទៅ nicht *gehen* bedeutet, wenn es am Ende eines Satzes steht. In einem solchen Fall kennzeichnet es einen *Imperativ*. Demnach bedeutet ញ៉ាំ ទៅ nicht *essen gehen*, sondern *iss!* Wenn kein Befehl vorliegt, stellt man ទៅ vor ញ៉ាំ :

លោក ទៅ ញ៉ាំ កាហ្វេ ជា មួយ ខ្ញុំ ? lo:k tɔi n̄am kafe: Cia m^uoy k^hn̄om ?
Gehen Sie (Herr) mit mir Kaffee trinken ?

Sie können auch Khmer anhand von kommentierten Liedern lernen, z.B.

<http://www.youtube.com/watch?v=QejE2f2Zm68&feature=related>

Auffallend ist, dass die Zeilenausgänge bei Liedern oft nasaliert werden.

Es erscheinen immer wieder neuere Filme, die sich lohnen, angeschaut zu werden, z.B.

<http://www.youtube.com/watch?v=ltxIETF71CE&feature=related>